

1.DERS DEFTERE YAZILACAKLAR

1. ÜNİTE : MEVSİMLERİN OLUŞUMU VE İKLİM

KONULAR

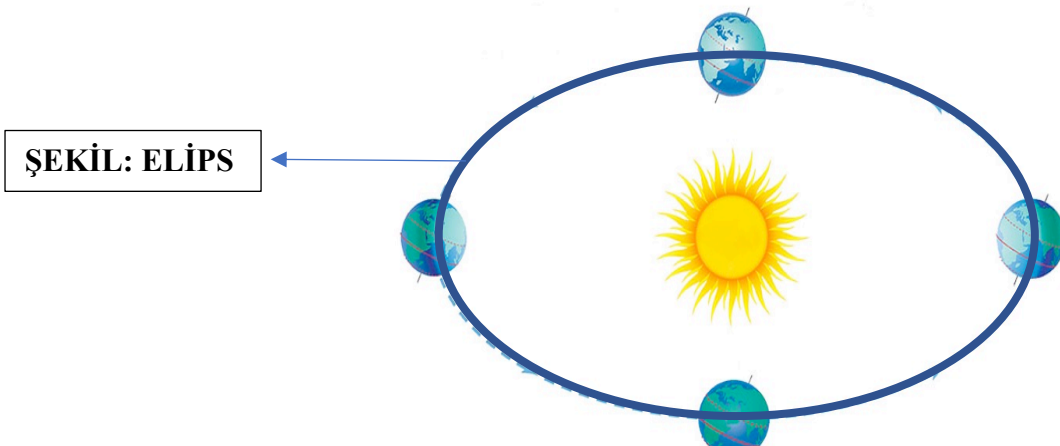
- Mevsimlerin Oluşumu
- İklim Ve Hava Olayları

MEVSİMLERİN OLUŞUMU

- Dünya'nın 2 tane hareketi vardır

DÜNYA KENDİ ETRAFINDA DÖNER	DÜNYA, GÜNEŞ'İN ETRAFINDA DOLANIR.
<ul style="list-style-type: none"> • 1 GÜN OLUŞUR. (24 saat)	<ul style="list-style-type: none"> • 1 YIL OLUŞUR. (365 gün 6 saat)
<ul style="list-style-type: none"> • YÖNÜ: Batıdan Doğuya doğru, Saat yönünün tersi	<ul style="list-style-type: none"> • YÖNÜ: Batıdan Doğuya doğru Saat yönünün tersi
<ul style="list-style-type: none"> • GECE ve GÜNDÜZ oluşur	<ul style="list-style-type: none"> • MEVSİMLER OLUŞUR. Örnek: Yaz, sonbahar, kış, ilkbahar
<ul style="list-style-type: none"> • Güneş ışınlarının bir noktaya gün içinde geliş açısı değişir. Örnek: Öğle vakti dik ve dike yakın gelir, Akşama doğru (ikindi) eğik gelir.	<ul style="list-style-type: none"> • Güneş ışınlarının yıl içinde bir noktaya geliş açıları değişir. Örnek: Yazın dik ve dike yakın, kışın eğik açı ile gelir.
<ul style="list-style-type: none"> • Gün içinde sıcaklıklar değişir. Örnek: Öğle vakti sıcak, Akşama doğru soğuk	<ul style="list-style-type: none"> • Yıl içerisinde sıcaklıklar değişir. Örnek: Yazın sıcak, Kışın soğuk
<ul style="list-style-type: none"> • Cisimlerin gün içindeki gölge boyu değişir. Örnek: Öğle vakti kısa, Akşama doğru uzun	<ul style="list-style-type: none"> • Yıl içerisinde Gölge boyları değişir.
	<ul style="list-style-type: none"> • Gece – Gündüz süreleri değişir. Örnek: Yazın gündüzler daha uzundur, Kışın gündüzler kısadır.

- **YÖRÜNGE:** Dünya'nın güneş etrafında dolanırken izlediği yola yörünge denir.
- **Yörüngenin şekli:** ELİPS, ELİPTİK

DÜNYA'NIN ŞEKLİ

- Dünya'nın kutuplardan basık, ekvatorundan şişkin bir şekli vardır.
- Bu şekle "GEOİD" denir.

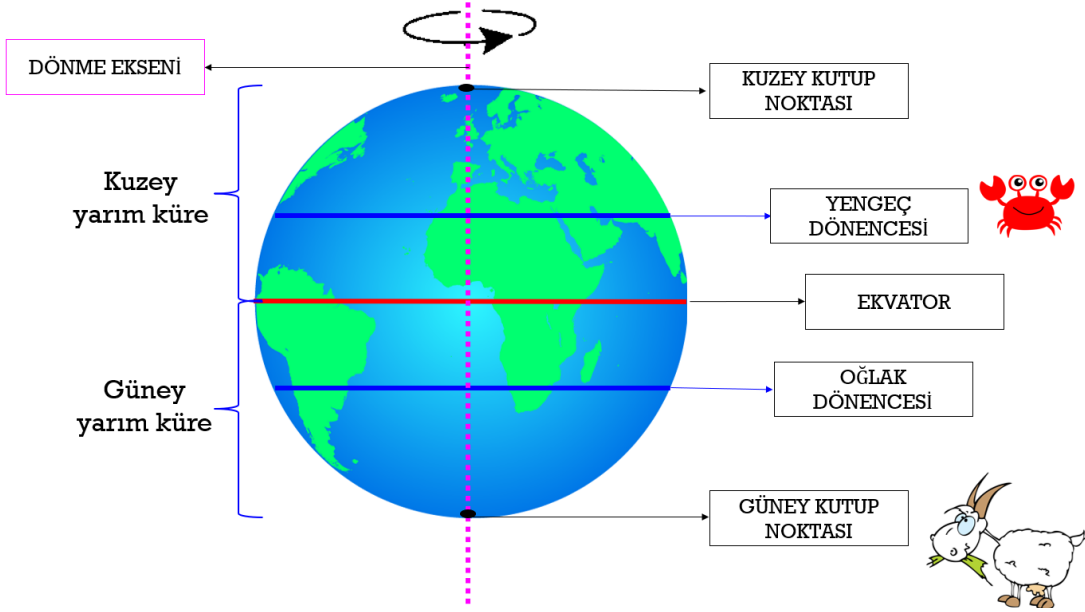
YUVARLAK

GEOİD

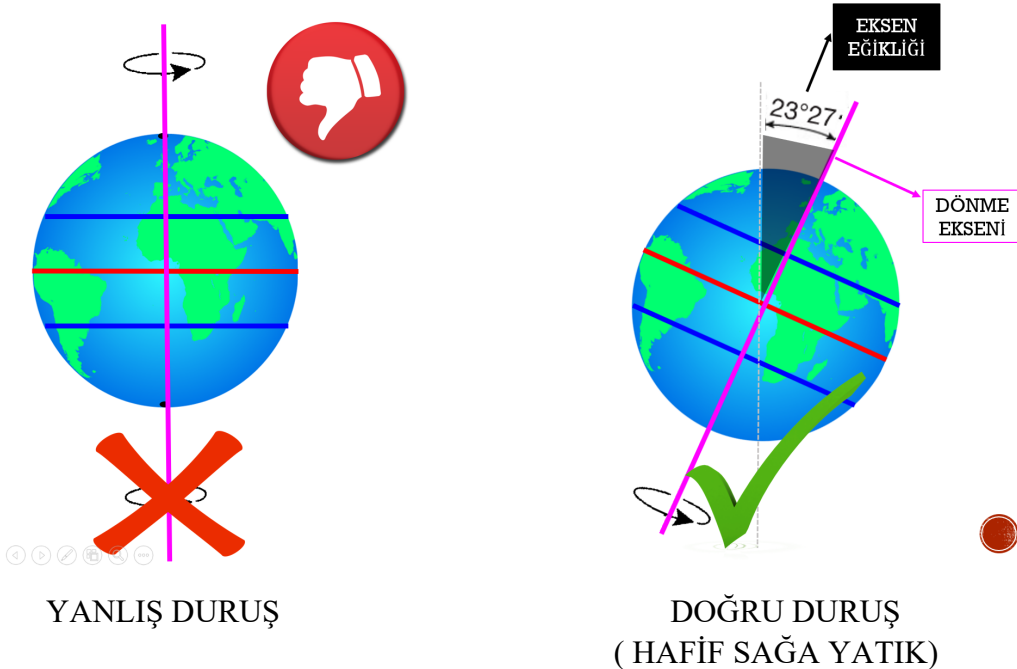
DÜNYA İLE İLGİLİ BİLMEMİZ GEREKENLER

ÇÖN: TÜRKİYE;

- Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- Yengeç Dönencesinin üst tarafında bulunur.

DÜNYA'NIN DURUŞU NASILDIR?

DÖNME EKSENİ: Kuzey ve güney kutup noktalarından geçtiği varsayılan çizgiye dönme eksenini denir.

YÖRÜNGE: Gök cisimlerinin başka bir gök cismi etrafında dolanırken izlediği yola yörünge denir.

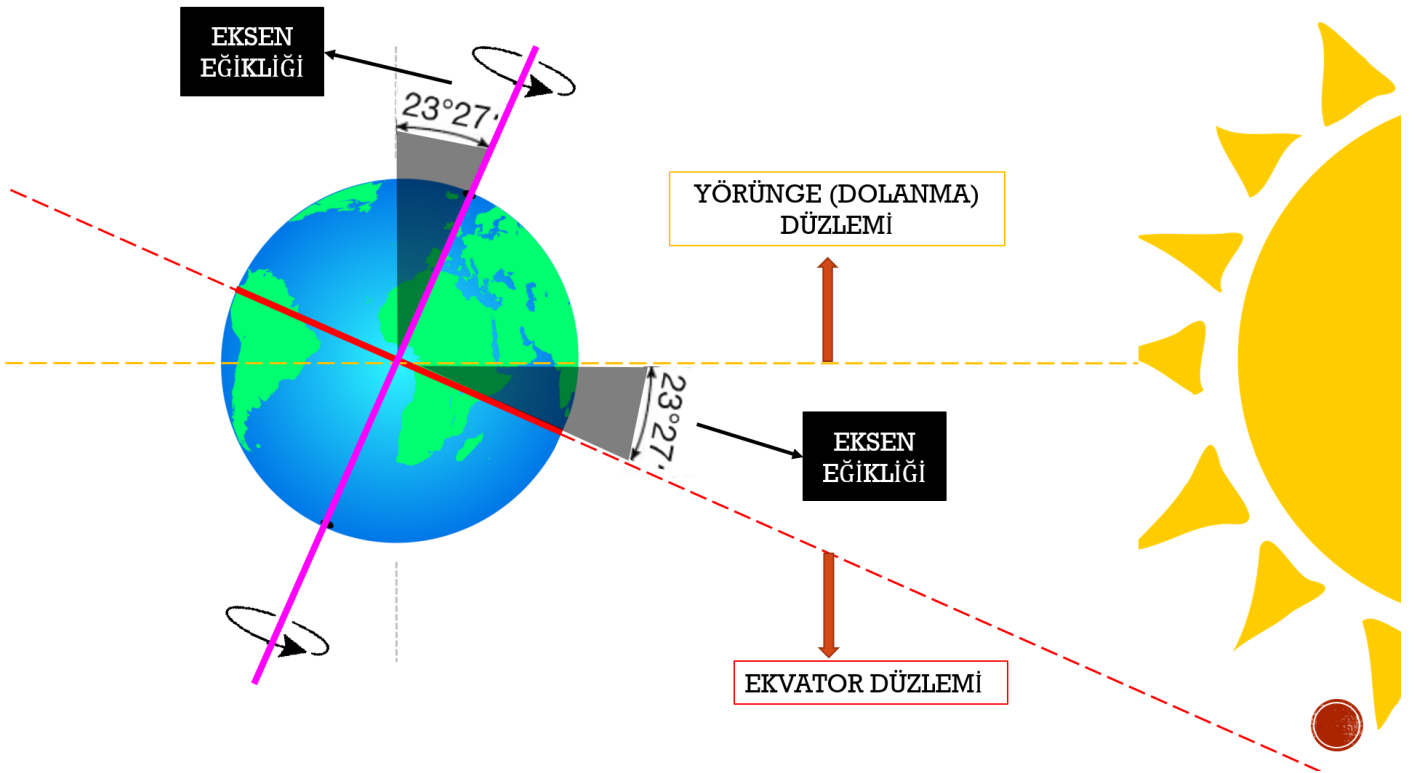
YÖRÜNGE (DOLANMA) DÜZLEMİ: Yörüngeyi oluşturduğu düzleme yörünge (dolanma) düzlemi denir.

EKVATOR: Kuzey ve Güney yarım küre olmak üzere dünyayı iki eş parçaya ayırdığı varsayılan hayali çizgidir.

EKVATOR DÜZLEMİ: Ekvatorun oluşturduğu düzleme ekvator düzlemi denir.

EKSEN EĞİKLİĞİ: Ekvator düzlemi ile Dolanma (yörünge) düzlemi arasında $23^{\circ} 27'$ 'lık bir açı vardır. Bu açı Dünya'nın kutup noktalarından geçtiği varsayılan dönme ekseninin de $23^{\circ} 27'$ 'lık bir açı ile eğik durmasına neden olur. Bu duruma **eksen eğikliği** denir.

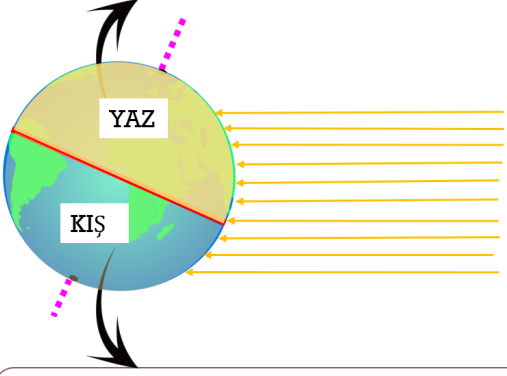
ÇÖN: Ekvator düzlemi ile Dolanma (yörünge) düzlemi ÇAKIŞIK DEĞİLDİR.

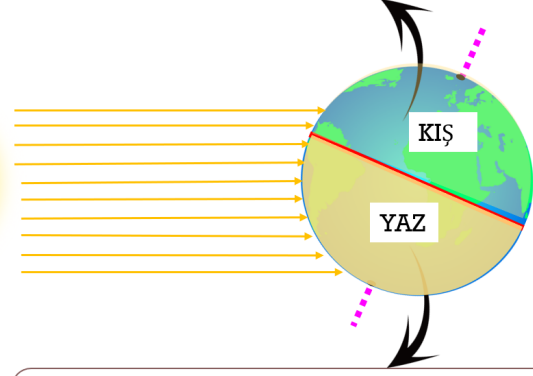
ÇÖN: Dünya'nın Güneş' dönük tarafı daha **fazla** ısındığı için **yaz** mevsimi yaşanır. Diğer taraf daha **az** ısındığı için **kış** mevsimi yaşanır.

- Kuzey Yarım Küre Güneş'e DÖNÜK
- Daha Çok Isınır
- Yaz Yaşanır

- Kuzey Yarım Küre
- Daha az Isınır
- Kış Yaşanır

- Güney yarım Küre
- Daha Az Isınır
- Kış Yaşanır

- Güney Yarım Küre Güneş'e DÖNÜK
- Daha Çok Isınır
- Yaz Yaşanır

EKSEN EĞİKLİĞİNİN SONUÇLARI

- İki farklı yarım kürede aynı anda farklı mevsimler yaşanır.
- **ÖRNEK:** Kuzey Yarım Küre'deki (KYK) Türkiye'de KIŞ
Güney Yarım Küre'deki (GYK) Arjantin'de YAZ